

עפ"ג 19608/02/16 - מדינת ישראל נגד פואד שקיר,

בית המשפט המחוזי בחיפה

19 מאי 2016

עפ"ג 19608-02-16 מדינת ישראל נ' שקיר(עציר)

לפני הרכב כב' השופטים:

רון שפירא, ס. נשיא [אב"ד]

בטינה טאובר

תמר נאות פרי

המערערת

מדינת ישראל

ע"י פרקליטות מחוז חיפה - פלילי

נגד

המשיב

פואד שקיר, (עציר)

ע"י ב"כ עו"ד גדעון קוסטא

פסק דין

השופטת בטינה טאובר:

הערעור בתמצית

1. בפנינו ערעור המדינה (להלן: "המערערת") על גזר דינו של בית משפט השלום בעכו (כב' השופטת שושנה פיינסוד-כהן), שניתן ביום 29/12/15 במסגרת ת"פ 17749-10-14.
2. המשיב הודה במסגרת הסדר טיעון בעובדות כתב אישום מתוקן, ובעקבות הודאתו הורשע ביום 11/06/15, בביצוע העבירות שלהלן: נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף, עבירה לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה, התשכ"א-1961; נהיגה ללא ביטוח, עבירה לפי סעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי (נוסח חדש), התשל"ז-1970; נהיגה בזמן פסילה, עבירה לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה, התשכ"א-1961; אי ציות להוראות שוטר, עבירה לפי סעיף 23 לתקנות התעבורה; איומים, עבירה לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"); והפרעה לשוטר במילוי תפקידו, עבירה לפי סעיף 275 לחוק העונשין.
3. בגזר דינו מיום 28/12/15 גזר בית משפט קמא על המשיב את העונשים הבאים: מאסר לתקופה של 6 חודשים אשר ירוצו בעבודות שירות, וזאת, תוך הפעלת מאסר מותנה בן 6 חודשים אשר נגזר על המשיב במסגרת פל"א 1716-04-13 (להלן: "ההליך הנוסף"), באופן שזה ירוצה בחפיפה מלאה; 6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים והתנאי הוא, כי לא יעבור המשיב בתקופת התנאי עבירת נהיגה בזמן

פסילה או נהיגה ללא רישיון בתוקף ויורשע בגינה; 3 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים, והתנאי הוא, כי לא יעבור המשיב בתקופת התנאי עבירת אי ציות לשוטר או הפרעה לשוטר ויורשע בגינה; 4 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים, והתנאי הוא, כי לא יעבור המשיב בתקופת התנאי עבירת איומים ויורשע בגינה.

בנוסף, פסל בית משפט קמא את המשיב מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 12 חודשים, וזאת, במצטבר לכל פסילה קיימת. כמו כן, פסל בית משפט קמא את המשיב מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 12 חודשים על תנאי למשך שנתיים, והתנאי הוא, כי לא יעבור המשיב בתקופת התנאי עבירת נהיגה בזמן פסילה או נהיגה כאשר רישיון הנהיגה אינו בתוקף ויורשע בה.

4. המערערת משיגה בערעורה כנגד קולת העונש שנגזר על המשיב וכן כנגד החלטת בית משפט קמא לחפוף באופן מלא את עונש המאסר המותנה בר הפעלה אשר עמד על 6 חודשים, ועונש הפסילה המותנה בר הפעלה אשר עמד על 4 חודשים, שנגזרו על המשיב, במסגרת תיק תעבורה נוסף שהתנהל כאמור כנגד המשיב בבית המשפט השלום לתעבורה בעכו במסגרת פל"א 1716-04-13.

5. בד בבד עם הגשת הערעור, הגישה המערערת בקשה לעיכוב ביצוע עבודות השירות שנגזרו על המשיב. בהחלטה מיום 10/02/16, קבע כב' השופט יחיאל ליפשיץ, כי מאחר שתחילת ריצוי עבודות השירות נקבעו לחודש יוני 2016, אין טעם להידרש לבקשה, וכי במידה והדבר יהיה רלוונטי לקראת חודש יוני, תפנה המערערת בשנית בבקשה לעיכוב ביצוע.

כתב האישום המתוקן

6. ביום 11/06/15 הודיעו הצדדים, כי הגיעו להסדר טיעון, במסגרתו, חזר בו המשיב מכפירתו בכתב האישום המקורי והוגש כנגד המשיב כתב אישום מתוקן שמייחס לו שורה של עבירות בניגוד לדיני התעבורה.

מעובדות כתב האישום המתוקן עולה, כי רישיון הנהיגה של המשיב פקע ביום 17/07/04 ומאז המשיב לא חידש אותו. על פי המתואר בכתב האישום המתוקן, ביום 09/04/13 פסל בית המשפט השלום לענייני תעבורה בעכו במסגרת ההליך הנוסף שהתנהל כנגד המשיב את רישיונו של המשיב למשך 12 חודשים. לאחר מתן גזר הדין בהליך הנוסף, לא הפקיד המשיב את רישיון הנהיגה שלו ולא חתם על תצהיר לפיו אין לו רישיון, כך שבמועדים הרלוונטיים לכתב האישום המתוקן נשוא הערעור דנן, המשיב היה פסול לנהיגה.

על פי המתואר בכתב האישום המתוקן, ביום 06/10/14 בשעה 21:30 או בסמוך לכך נכנס המשיב לרכב אאוטי שחור מס' 0665564 (להלן: "הרכב") אשר חנה בחנייה במתחם חוצות כרמיאל והחל לנהוג ברכב לכיוון כביש 85 ובהמשך נכנס לכביש 85. שוטרים אשר הבחינו במשיב נכנס לרכב, החלו לנסוע אחריו בשתי ניידות משטרה. במהלך נסיעתו של המשיב סימנו השוטרים שהיו בניידת הראשונה

למשיב לעצור בצד וכרזו לו בשמו לשם כך, אך המשיב המשיך בנסיעה בכביש ולא ציית להוראת השוטרים. השוטרים נצמדו למשיב והמשיכו להורות לו לעצור, עד שלבסוף עצר המשיב את רכבו בכביש 85 בסמוך לצומת היציאה המזרחית מכרמיאל.

לאחר שהמשיב עצר את רכבו ניגשו השוטרים אל המשיב וביקשו ממנו להציג רישיון נהיגה. המשיב השיב, כי אין לו ובבדיקה שערכו השוטרים במסוף המשטרתי התברר, כי רישיונו של המשיב פג תוקף עוד משנת 2004. בנסיבות אלה, הודיע אחד השוטרים למשיב, כי הוא מעוכב בגין נהיגה ללא רישיון, או אז, החל המשיב להשתולל ואיים על השוטר שהודיע לו על עיכובו, מתוך כוונה להפחיד את השוטר מלמלא את תפקידו כדין. נוכח התנהלות המשיב, הודיע השוטר למשיב, כי הוא עצור בגין איומים, אז החל המשיב להשתולל תוך שהוא מניף את רגליו ודוחף את השוטר בחזה בניסיון להתנגד למעצרו. לאור השתוללות המשיב, השתלטו השוטר והשוטרים הנוספים שנכחו במקום על המשיב וכבלו אותו באזיקים.

7. ביום 11/06/15 הודה כאמור המשיב בעובדות כתב האישום המתוקן והורשע בשורת העבירות שיוחסו לו במסגרתו, כמפורט בסעיף 2 לעיל.

גזר דינו של בית משפט קמא

8. במעמד הדיון מיום 28/12/16 ולאור הסכמת ב"כ המשיב, הקריא בית משפט קמא לצדדים את החלק האופרטיבי של גזר הדין כפורט לעיל (סעיף 3), כאשר מאוחר יותר באותו יום נתן בית משפט קמא את נימוקי גזר הדין.

בית משפט קמא התייחס בנימוקי גזר דינו לערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוע מעשי העבירות בהן הורשע המשיב, בציינו, כי הן פוגעות במספר ערכים חברתיים מוגנים. כך למשל ציין בית משפט קמא, כי נהיגה ללא רישיון נהיגה בתוקף ונהיגה כאשר המשיב פסול מנהיגה פוגעות בערך החברתי של שמירה על הסדר הציבורי, אך יותר מכך, עבירות אלה פוגעות בערך השמירה על שלומם של המשתמשים בדרך. כן צוין, כי עבירות של אי ציות לשוטר, הפרעה לשוטר ואיומים על שוטר, פוגעות בערך המוגן, בדבר יכולתה של המדינה, להוציא לפועל את שלטונה באמצעות גורמי אכיפת החוק.

בית משפט קמא התייחס עוד בגזר דינו, לחומרה היתרה שעלתה מהתנהלות המשיב, בציינו, כי העבירות בהן הורשע המשיב כוללות חלקן עבירות המחייבות תכנון מקדים. נקבע, כי החלטתו של המשיב לנהוג ברכב כאשר ידע, כי אין לו רישיון נהיגה וכי הוא פסול מלנהוג מעידה על תכנון מקדים לביצוע העבירות. על כן, קבע בית משפט קמא, כי המשיב נושא במלוא האחריות לעבירות בהן הורשע, שעה שהינו בעל יכולת מלאה להבין את אשר הוא עושה.

במכלול הנסיבות שתוארו, העמיד בית משפט קמא את מתחם העונש ההולם את העבירות בהן הורשע המשיב, על טווח שנע בין 6 חודשי מאסר אשר יכול וירוצו בעבודות שירות ועד ל-18 חודשי מאסר בפועל.

בקביעת העונש המתאים למשיב בגדרי המתחם, הסכים בית משפט קמא, כי אין המשיב מצוי ברף התחתון של מתחם הענישה, אלא קרוב הוא יותר לחלק האמצעי של המתחם. בעניין זה מצא בית משפט קמא לזקוף לחובתו של המשיב את עברו התעבורתי המכביד בגינו נגזרו בעבר על המשיב בין היתר עונשי מאסר על דרך של עבודות שירות ומאסר מותנה.

יחד עם זאת, ציין בית משפט קמא, כי אין להתעלם מההליך הארוך שעבר המשיב במהלך הדיונים בתיק נשוא הערעור, כאשר עולה, כי לאחר האירוע, נותר המשיב עצור משך חודשיים, אז שוחרר למעצר בית מלא באיזוק אלקטרוני ולאחר מכן, שהה המשיב במעצר בית תקופה ארוכה מאוד והקפיד על הכללים. לגישת בית משפט קמא תקופות אלה, היוו הצבת גבולות משמעותית למשיב ו"קריאה לסדר".

בנוסף, הביא בית משפט קמא לטובתו של המשיב, את העובדה, כי המשיב הודה לאחר תיקון כתב האישום המקורי, נטל אחריות על מעשיו וקיים את תנאי השחרור הקפדניים אליהם שוחרר, וכן את העובדה, כי המשיב הינו אב לילדים שהוא המפרנס שלהם.

בנסיבות אלה, קבע בית משפט קמא, כי שליחתו של המשיב לריצוי מאסר מאחורי סורג ובריה יהיה בה כדי להציב אתגר כמעט בלתי עביר בפני המשיב באופן שימנע ממנו לדאוג לפרנסת משפחתו. על כן, קבע בית משפט קמא, כי יהיה זה ראוי להעמיד את עונשו של המשיב על הרף הנמוך של מתחם הענישה. לפיכך, גזר בית משפט קמא על המשיב 6 חודשי מאסר, אשר ירוצו בעבודות שירות וזאת בצירוף עונשים מותנים ועונשי פסילה. בנוסף, מצא בית משפט קמא לנכון להפעיל את המאסר המותנה בר ההפעלה נשוא ההליך הנוסף, אולם, החליט להורות על חפיפת העונשים באופן מלא, וזאת הן מטעמי שיקום והן בהתחשב בתנאי השחרור המחמירים אשר נמשכו לאורך תקופה ארוכה.

תמצית טענות הצדדים

9. המערערת מיאנה להשלים עם קולת העונש שנגזר על המשיב והגישה את הערעור שבפנינו, במסגרתו עותרת היא להחמיר בעונשו של המשיב, באופן שישקף את חומרת העבירות בהן הורשע, תוך צבירת העונשים המותנים שנגזרו על המשיב במסגרת ההליך הנוסף לעונשים נשוא הערעור.

בטיעוניה, חולקת המערער על מתחם העונש ההולם שנקבע על ידי בית משפט קמא ולגישתה, המתחם שנקבע על ידי בית משפט קמא חורג ממדיניות הענישה המקובלת במקרים דומים, כך שראוי היה להעמיד את המתחם על טווח גבוה יותר שנע בין 18 חודשים ל-30 חודשי מאסר בפועל.

עוד טענה המערערת, כי שגה בית משפט קמא אף בקביעת העונש המתאים למשיב בגדרי המתחם, כאשר השיקולים הקיימים בעניינו של המשיב, כדוגמת עברו הפלילי והתעבורתי, מצדיקים לעמדת המערערת החמרה בענישה בתוך המתחם שנקבע.

הוסיפה המערערת וטענה, כי טעה בית משפט קמא בגזר דינו עת קבע, כי המאסר המותנה נשוא ההליך הנוסף, שהתנהל כנגד המשיב יופעל בחופף לעונש המאסר, שהוטל בגין התיק נשוא הערעור דנן, וזאת חרף החומרה הרבה שבנהיגה בזמן פסילה ומבלי שהיו לכך טעמים מיוחדים.

זאת ועוד, המערערת טענה, כי טעה בית משפט קמא כאשר גזר על המשיב תקופת פסילה בפועל של 12 חודשים בלבד, תקופה שאיננה הולמת את העבירות שביצע המשיב, תוך זלזול מופגן בפסילה זהה אשר הוטלה עליו במסגרת תיקים קודמים, ובכך שלא הפעיל את עונש הפסילה על תנאי, שהיה תלוי ועומד כנגד המשיב בעקבות ההליך הנוסף, וזאת, ללא כל נימוק ומבלי שניתנה לכך התייחסות בגזר הדין.

10. ב"כ המשיב סבור, כי דין הערעור להידחות ובעניין זה סומך הוא את ידיו על נימוקי גזר דינו של בית משפט קמא.

לטענת ב"כ המשיב, השאלה שבית המשפט נדרש להכריע בה במסגרת הערעור דנן, אינה אם בית משפט קמא צדק או טעה בקביעת עונשו של המשיב אלא אם מדובר בטעות כה קיצונית שמצדיקה התערבות של ערכאת הערעור, כאשר במקרה הנדון סבור ב"כ המשיב, כי לא נפלה בגזר דינו של בית משפט קמא טעות שמצדיקה התערבות.

בהמשך טיעוניו, התייחס ב"כ המשיב, לנסיבותיו האישיות של המשיב, שהינו אב לשלושה ילדים, ואשר משלם מזונות בסך של 3,900 לחודש ויש לו איחוד תיקים בהוצאה לפועל בגינם משלם הוא ₪ 400 לחודש. ב"כ המשיב טען, כי נוכח נסיבותיו האישיות של המשיב, בדיון קבע בית משפט קמא, כי מדובר במשיב שמנסה לשקם את חייו.

דין והכרעה

11. הלכה מושרשת בשיטת משפטנו היא, כי ערכאת הערעור אינה גוזרת מחדש את עונשו של נאשם אלא בוחנת את סבירות העונש שגזרה עליו הערכאה הדיונית. ערכאת הערעור תתערב בעונש, מקום בו היא מוצאת שנפלה בגזר הדין טעות מהותית או שהעונש שנגזר על הנאשם סוטה באופן קיצוני מרמת הענישה הראויה. ראה: ע"פ 743/13 שחרון טוחסונוב נ' מדינת ישראל (03/03/14); ע"פ 8641/12 סעד נ' מדינת ישראל (05/08/13).

12. לאחר שעיינתי בגזר דינו של בית משפט קמא ולאחר שבחנתי את טענות הצדדים ואת מדיניות הענישה עמוד 5

הנוהגת במקרים דומים, הגעתי למסקנה, כי בגזר דינו של בית משפט קמא נפלה טעות קיצונית, שמצדיקה התערבות של ערכאת הערעור. להלן אנמק.

13. בענייננו, עסקינן, במי שהורשע בשורה של עבירות בניגוד לדיני התעבורה, ובכלל זה: בעבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף משנת 2004; נהיגה ללא ביטוח; ונהיגה בזמן פסילה. לעבירות אלה מתווספות עבירות נוספות של אי ציות להוראות שוטר; איומים ועבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו.

14. אין צורך להכביר מילים אודות חומרת העבירות בהן הורשע המשיב על פי הודייתו. בעניין זה, שבו בתי המשפט השונים והתריעו, כי עבירות בניגוד לחוקי התעבורה, ובכללן, עבירות של נהיגה בזמן פסילה, וללא רישיון נהיגה בתוקף טומנות בחובן סיכון בטיחותי, הן לנוסעים ברכב והן לציבור הולכי הרגל, ומשקפות זלזול וביזוי של החוק והצווים שניתנו על ידי בתי המשפט, וכן התעלמות מוחלטת מהגורמים האמונים על אכיפת החוק. בנסיבות אלה, סבורני, כי על מנת להתמודד עם תופעה פסולה זו יש צורך לשגר מסר עונשי ברור וחד שיש בו כדי להרתיע את ציבור הנהגים מביצוע עבירות בניגוד לחוקי התעבורה, כאשר במקרים שמצדיקים זאת, ראוי אף להטיל עונשי מאסר בפועל מאחורי סורג וברית. יפים לעניין הנדון דברי בית המשפט העליון ברע"פ 3878/05 **יעקב בנגוזי נ' מדינת ישראל** (26/05/05), בו צוינו הדברים הבאים:

"העבירה אותה עבר המבקש היא חמורה ויש לבטא את חומרתה בענישה מרתיעה. נהיגה בכבישי הארץ בזמן פסילת רישיון טומנת בחובה סיכונים רבים לבטחונם של נוסעים ברכב והולכי רגל. יתר על כן, ולא פחות מכך, היא משקפת התייחסות של ביזוי החוק וצווי בית המשפט. עניינו של המבקש חמור פי כמה, נוכח העובדה שנהיגתו במצב של פסילת רישיון נעשתה בעת שהיה תלוי נגדו מאסר על תנאי של 12 חודשים בגין עבירה קודמת של נהיגה בזמן פסילת רישיון. בנסיבות אלה, אין צורך בחיזוק נוסף למסקנה המתבקשת כי מדובר בנאשם המזלזל זלזול עמוק בחוק, בצווי בית המשפט, ובחובתו הבסיסית לקיים את הכללים שהחברה קבעה להבטחת חייהם ושלומם של בני הציבור."

ראה גם:

רע"פ 5402/08 **סופיר נ' מדינת ישראל** (24/06/08);

רע"פ 1161/09 **יפרח נ' מדינת ישראל** (04/05/09).

15. בענייננו, המשיב ביצע כאמור שורה של עבירות חמורות ביותר בניגוד לדיני התעבורה, תוך זלזול בהוראות החוק ובהחלטות בית המשפט, וכן תוך אי ציות לגורמי אכיפת החוק, שעה שאת העבירות נושא הערעור דנן ביצע המשיב בעוד שמעל ראשו מרחף עונש מאסר על תנאי בגין עבירות דומות לאלה

נשוא הערעור דנן, אותן ביצע המשיב במועד מוקדם יותר ומבלי שיהיה בדבר כדי להרתיעו מביצוע העבירות האמורות.

16. לחומרה היתרה שבביצוע העבירות נשוא הערעור דנן, מתווסף מימד נוסף של חומרה, שעה שמעיון בגיליון הרשעותיו של המשיב, עולה, כי למשיב עבר פלילי מכביד, שעיקרו בביצוע עבירות בניגוד לחוקי התעבורה. כך עולה מגיליון הרשעותיו של המשיב, כי לחובתו של המשיב 30 הרשעות בגין עבירות תנועה ברמות חומרה שונות, וביניהן: אי ציות לתמרור; אי החזקת רישיון נהיגה; נהיגת רכב שניתנה לגביו הודעת אי שימוש; פקיעת רישיון נהיגה; נהיגה כשברמזור אור אדום.

אין ספק, כי עבירות אלה, הן עבירות חמורות הכרוכות בסיכונים רבים הן לציבור הנהגים והן לציבור הולכי הרגל. במאמר מוסגר יצוין, כי בנוסף לעבירות התנועה האמורות, מגיליון הרשעותיו של המשיב, עולה, כי המשיב ביצע אף עבירות נוספות בתחומים שונים, לרבות, עבירות אלימות, אלימות במשפחה, מיסים וכיוצ"ב.

17. בית משפט קמא נימק את גזר דינו המקל, בהסתמכו על נסיבותיו האישיות של המשיב, לרבות, מצבו הכלכלי הקשה והיות של המשיב אב לילדים שהוא אמון על פרנסתם. בנוסף הביא בית משפט קמא כשיקול לקולא את העובדה, כי המשיב לא הפר את תנאי מעצר הבית בו שהה משך תקופה ארוכה. מכך, הסיק בית משפט קמא, כי המשיב בחר בדרך השיקום, ולכן החליט בית משפט קמא להקל בעונשו של המשיב ולהעמידו על הצד הנמוך של מתחם הענישה שנקבע, כשבמקביל, החליט אף לחפוף את עונש המאסר על תנאי שנגזר על המשיב במסגרת ההליך הנוסף לעונש הנוכחי באופן מלא. בכך, סבורני, כי נפלה שגגה תחת ידו של בית משפט קמא.

18. סבורני, כי אין בנסיבותיו האישיות של המשיב ובעובדה, כי המשיב לא הפר את תנאי מעצר הבית בו שהה משך חודשים, כדי לבסס קיומם של שיקולי שיקום בעניינו של המשיב, כפי שנקבע על ידי בית משפט קמא. אין לזקוף את העובדה, כי המשיב עמד בתנאי המעצר לזכותו של המשיב, באופן שמהווה הצדקה להקלה המשמעותית בעונשו של המשיב, מה גם שלא הובאו אינדיקציות אחרות, לרבות, תסקיר מטעם שירות המבחן שמצביע על קיומו של אפיק שיקום בעניינו של המשיב.

19. נוכח האמור, סבורני, כי בית משפט קמא אכן הקל הקלה משמעותית בגזירת עונשו של המשיב, בעת שהעמיד את עונש המאסר שגזר על המשיב על הצד הנמוך של מתחם הענישה. עם זאת, והגם שניתן להניח, כי לו כל אחד מאתנו, ככל שהיה יושב בדין בערכאה הדיונית, היה גוזר על המשיב עונש חמור יותר מזה שנגזר, סבורני כי במכלול הנסיבות, אין המדובר בחריגה קיצונית המצדיקה את התערבות ערכאת הערעור וזאת גם בהתאם לכללים בדבר צמצום ההתערבות בגזרי דין. ואולם סבורני כי יש מקום להבהיר כי לעתיד לבוא ולמקרים דומים, היה מקום לגזור עונש חמור יותר על המשיב.

20. מאידך, מקובלת עלי טענת המערערת, ביחס לפגם שנפל בהפעלת המאסר על תנאי שנגזר על

המשיב במסגרת ההליך הנוסף (תיק פל"א 1716-04-13).

21. בית משפט קמא החליט כאמור בגזר דינו להפעיל את תקופת המאסר על תנאי למשך 6 חודשים, אשר נגזרו על המשיב במסגרת ההליך הנוסף (פל"א 1716-04-13), בחפיפה מלאה לעונשים שנגזרו על המשיב במסגרת התיק נשוא הערעור דנן. המערערת איננה מסכימה עם קביעתו זו של בית משפט קמא וטוענת, כי לאור חומרת מעשיו של המשיב ומשלא קיימות בעניינו של המשיב נסיבות שמצדיקות חפיפת העונשים, שגה בית משפט קמא בקבעו, כי יש לחפוף את העונשים באופן מלא.

22. סעיף 55(א) לחוק העונשין, קובע, כי מי שנידון למאסר על תנאי והורשע בגין עבירה נוספת, יצווה בית המשפט על הפעלת המאסר על תנאי. יש לציין, כי ענישה מותנית נועדה מצד אחד על מנת להרתיע נאשמים מביצוע עבירות ומצד שני על מנת לתמרץ נאשמים לחזור לדרך המוטב, כאשר התליית המאסר בתנאים, נועדה לאפשר לבית המשפט לבחון את התנהגותם של נאשמים ולדרבנם לציית לחוק. בעניין זה אפנה לדברי בית המשפט העליון בע"פ 4517/04 מסארווה נ' מדינת ישראל, פ"ד נט(6) 119.

"החרב התלויה מעל ראשו של הנידון, שהמאסר על-תנאי עלול גם להפוך למאסר בפועל, מחייב את הנידון להיזהר משנה זהירות פן ייכשל בכיבוד התנאי, וההנחה היא שאם הוא הצליח בכך במשך תקופת-התנאי, הוא יקפיד ביתר שאת גם בהמשך להיות אדם שומר חוק ומכבד את כללי הקיום-יחד בחברה."

במידה והנאשם חוזר לסורו ומבצע עבירות דומות בתקופת התנאי, הכלל הוא, כאמור, כי יש להפעיל את התנאי, על מנת להעביר מסר לנאשם, כי מעשיו אינם יכולים להתקבל בסלחנות. יפים לעניין זה דברים שנאמרו ברע"פ 6940/03 זהר נ' מדינת ישראל (04/01/04), בו נקבע כדלקמן:

"המבקש הפגין זלזול בענישה המתריעה שנפסקה נגדו בעבר, ושב אל מאחורי ההגה, במהלך תקופת המאסר המותנה שהיה תלוי ועומד נגדו. בנסיבות אלו, ראוי היה להפעיל את התנאי ולגזור על המבקש תקופת המאסר לריצוי בפועל."

23. נוכח האמור, הרי שעל נאשם שהוטל עליו עונש מאסר על תנאי, להביא בחשבון כי הפרת התנאי על דרך ביצועה של עבירה נוספת תגרור תגובה עונשית חמורה מהרגיל, לאור הסיכון שהנאשם לקח על עצמו בהפעלת התנאי, ושעה שהכלל לגבי הפעלת עונשים מותנים, הוא, כי אלה יופעלו במצטבר לעונשים שנגזרים בגין העבירות שבגין מופעל התנאי. כך גם קובע, סעיף 58 לחוק העונשין:

"מי שהוטל עליו עונש מאסר בשל עבירה נוספת והופעל נגדו עונש המאסר על תנאי, ישא, על אף האמור בסעיף 45, את שתי תקופות המאסר בזו אחר זו, זולת אם בית המשפט שהרשיעו בשל העבירה הנוספת ציווה, מטעמים שיירשמו, ששתי התקופות כולן או מקצתן יהיו חופפות."

24. על הרציונל העומד מאחורי הכלל של צבירת העונשים, אפנה לדברי בית המשפט העליון בע"פ 656/85 מדינת ישראל נ' מוחמד, פ"ד מ(2) 726, שם צוין כדלקמן:

"מצוות מחוקק היא, ככלל, שעונש מותנה יופעל במצטבר לעונש נוסף, שאם לא יעשה כן, מאבד העונש המותנה ממשמעותו, והוא עלול להתפרש כדבר מליצה, שאין בו כדי להרתיע. בנסיבות יוצאות דופן ניתן לסטות מכלל זה."

25. במקרה הנדון, המשיב ביצע כאמור את העבירות נשוא הערעור, כשמעל ראשו היה תלוי ועומד עונש מאסר על תנאי בן 6 חודשים למשך שלוש שנים.

חרף קיומו של העונש המותנה, בחר המשיב לבצע את שורת עבירות התנועה בהן הורשע תוך איומים על גורמי אכיפת החוק ובעודו פסול מלנהוג ונטול רישיון נהיגה מזה למעלה מ-10 שנים.

החלטת בית משפט קמא להפעיל את תקופת המאסר על תנאי למשך 6 חודשים, אשר נגזרו על המשיב במסגרת ההליך הנוסף (פל"א 13-04-1716), בחפיפה מלאה לעונשים שנגזרו על המשיב במסגרת התיק נשוא הערעור דנן מהווה טעות משפטית מובהקת הן על פי הוראות הדין וההלכה הנוהגת והן לאור נסיבות העניין ומן הראוי היה, להפעיל את עונש המאסר המותנה במצטבר לעונש שנגזר על המשיב בגין העבירות נשוא הערעור דנן, שכן לא הובאו בעניינו של המשיב נימוקים כלשהם שמצדיקים סטייה מהכלל הקבוע בסעיף 58 לחוק העונשין.

עם זאת, ולנוכח ההלכה לפיה, אין זה מתפקידה של ערכאת הערעור לגזור מחדש עונשם של נאשמים וההלכה, לפיה ערכאת הערעור לא אמורה למצות את הדין עם נאשמים, סבורני, כי לצורך האיזון, ראוי, להפעיל את עונש המאסר המותנה בן 6 חודשים, באופן שמחציתו ירוצה במצטבר לעונש שנגזר על ידי בית משפט קמא ומחציתו השנייה ירוצה בחופף.

26. זאת ועוד, מקובלת עלי אף טענת המערערת בדבר קולת עונשי המאסר על תנאי ועונש הפסילה שנגזרו על המשיב. מגזר דינו של בית משפט קמא, עולה כאמור, כי חרף העובדה שלמשיב עבר פלילי מכביד בעבירות תעבורה, המשיב ממשיך ומבצע עבירות דומות כשהוא מסכן בכך את ציבור הנהגים וציבור הולכי הרגל. בנסיבות אלה ועל מנת להעביר למשיב מסר הרתעתי סבורני, כי ראוי אף להתערב בגזר דינו של בית משפט בכל הנוגע לתקופת המאסר על תנאי שנקבעה לעבירות התעבורה, באופן שאלה יעמדו על 9 חודשי מאסר על תנאי חלף 6 החודשים שנקבעו על ידי בית משפט קמא. כן הייתי מציעה להגדיל את תקופת הפסילה שבית משפט קמא העמידה על 12 חודשים ולהעמידה על 24 חודשים.

יצוין, כי נוכח פקיעת תקופת התנאי שהושתה על המשיב במסגרת ההליך הנוסף בכל הנוגע לפסילת המערער

מלהחזיק ברישיון נהיגה, הרי שאין מקום להורות על צבירת העונשים בעניין זה.

27. אשר על כן, נוכח חומרת העבירות בהן הורשע המשיב, ולאור קיומו של מאסר על תנאי בר הפעלה ולנוכח העדר יכולתו של המשיב לשים לעצמו גבולות ובשים לב לצורך בהגנה על הציבור מפני הסיכון הטמון במשיב ובעבריינים מסוגו, ומשלא הונח הבסיס לשקילת שיקולי שיקום בעניינו של המשיב, סבורני, כי אין מנוס מהטלת ענישה משמעותית שתכלול עונש מאסר בפועל, מאחורי סורג ובריח, בצירוף ענישה מותנית ותוספת משמעותית לתקופת הפסילה שנקבעה, בתקווה, כי יהיה בכך כדי להרתיע את המשיב ואת הציבור מהפרת החוק ובכלל זה מהפרת דיני התעבורה.

28. סיכומי של דבר, ולאור כל האמור, אציע לחבריי לקבל את הערעור במובן זה, שעונש המאסר על תנאי שנגזר על המשיב במסגרת פל"א 1716-04-13, יופעל, באופן שמחציתו של העונש ירוצה במצטבר לעונש שנגזר על המשיב בגין העבירות נשוא הערעור דנן ומחציתו השנייה של העונש ירוצה באופן חופף לעונש המאסר האמור. כך שסך הכל ירצה המערער 9 חודשי מאסר בפועל, וזאת, בניכוי ימי מעצרו, מיום 06/10/14 ועד ליום 09/12/14.

בנוסף אציע להעמיד את עונש המאסר על תנאי בגין עבירות התנועה על 9 חודשי מאסר על תנאי, למשך 3 שנים והתנאי הוא, כי לא יעבור המשיב בתקופת התנאי עבירת נהיגה בזמן פסילה או נהיגה ללא רישיון בתוקף ויורשע בגינה. כן אציע להעמיד את תקופת פסילת המערער מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה על 24 חודשים.

שאר רכיבי גזר דינו של בית משפט קמא נותרים בעינם, ללא שינוי.

בטינה טאובר, שופטת

השופטת ת. נאות פרי:

אני מסכימה.

תמר נאות פרי, שופטת

השופט ר. שפירא [אב"ד]:

אני מסכים.

כאמור בסעיף 19 לפסק הדין החלטתנו שלא להאריך את משך המאסר שנגזר בגין העבירה בה הורשע המשיב בכתב האישום שהובא בפני בית משפט קמא, מהטעמים שפורטו לעיל. עם זאת נדגיש כי מביאים אנו בחשבון את המרת עונש המאסר בעבודות שירות למאסר לריצוי בפועל במתקן כליאה. הגם שמנין חודשי המאסר לא שונה יש בכך החמרה משמעותית בעונשו של המשיב ומסר לעתיד לבוא על הענישה הראויה.

בשולי האמור מעיר עוד כי בהתאם לתקנות המרשם הפלילי ותקנת השבים (פרטי רישום שלא יירשמו או שלא יימסר מידע עליהם ועבירות שהרשעה בהם לא תפסיק את תקופות ההתיישנות או המחיקה) תשמ"ד - 1984 (להלן: "תקנות המרשם הפלילי"). נרשמות עבירות תעבורה (למעט גרימת מוות ברשלנות) ועבירות על פקודת ביטוח רכב מנועי במרשם נפרד מהמרשם הפלילי והמידע על עבירות אלו מועבר רק לפי דרישה מפורשת (תקנה 2 לתקנות המרשם הפלילי). הפרדה זו של העבירות התעבורתיות מהמרשם הפלילי הכללי וקיומו של מרשם נפרד יוצרת תדמית כאילו אין מדובר בעבירות משמעותיות.

ראוי להדגיש, והערנו זאת גם בעבר, כי אין להקל ראש בחומרתן של עבירות תעבורה. לפי הנתונים המתפרסמים מעת לעת ע"י הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מספר הנפגעים בגוף וברכוש מעבירות אלו עולה על כלל הנפגעים מכל סוגי העבירות הפליליות האחרות גם יחד וכן ממספר הנפגעים במערכות ישראל ופעולות האיבה. ומכאן גם החומרה שיש ליחס לעבירות אלו.

ראוי גם כי המחוקק ישקול לתקן את תקנות המרשם הפלילי באופן שבו עבירות בעלות אופי פלילי מובהק, כגון עבירה של נהיגה בפסילה, שהיא עבירה שבבסיסה הפרת הוראה חוקית וצו של בית משפט, יכללו במרשם הפלילי ויחולו עליהם אותם כללי פרסום. חומרתה של עבירת נהיגה בזמן פסילה אינה נופלת מעבירות פליליות מקבילות [עבירה של הפרת הוראה חוקית לפי סעיף 287 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 ועבירה של אי קיום צו לפי סעיף 201 לחוק התכנון והבניה התשכ"ה - 1965]. היסוד הנפשי שבבסיס עבירה זו מצביע על התנהלות בעלת אופי עברייני חמור יותר מעבירה של רשלנות, גם אם לא תמיד נגרמת כתוצאה מהפרת החוק פגיעה בגוף או ברכוש. בהתאם סבור אני כי ראוי להחיל על רישום עבירות אלו דין דומה לעבירות אחרות שעניינן בהתנהגות עבריינית של הפרת הוראה חוקית.

**רון שפירא, סגן נשיא
[אב"ד]**

הוחלט כאמור בסעיף 28 לפסק דינה של השופטת טאובר.

המשיב יתייצב למאסרו בבית מעצר קישון ביום 1/6/16, עד השעה 9:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. עליו לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, טלפונים: 08-9787336, 08-9787377.

ניתן היום, י"א אייר תשע"ו, 19 מאי 2016, במעמד המשיב וב"כ הצדדים.

תמר נאות פרי, שופטת

בטינה טאובר,
שופטת

רון שפירא, סגן נשיא
[אב"ד]